

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనంతవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీ కృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానందం సుందరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్ధం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటి బ్రహ్మాండ నాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, పంచదశాధికశతతమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

అథ పంచదశాధికశతతమోఽధ్యాయః

వైశంపాయన ఉవాచ

స తత్ర తాముషిత్యైకాం రజనీం పృథివీపతిః ।

తాపసానాం పరం చక్రే సత్కారం భ్రాతృభిః సహ ॥ 115-1॥

లోమశస్తస్య తాన్ సర్వాన్ ఆచఖ్యౌ తత్ర తాపసాన్ ।

భృగూనంగిరసశ్చైవ వసిష్ఠానథ కాశ్యపాన్ ॥ 115-2॥

తాన్ సమేత్య స రాజర్షిః అభివాద్య కృతాంజలిః ।

రామస్యానుచరం వీరమ్ అపృచ్ఛదకృతవ్రణమ్ ॥ 115-3॥

కదా తు రామో భగవాన్ తాపసాన్ దర్శయిష్యతి ।

తానైవహం ప్రసంగేన ద్రష్టుమిచ్ఛామి భార్గవమ్ ॥ 115-4॥

అకృతవ్రణ ఉవాచ

ఆయానేవాసి విదితః రామస్య విదితాత్మనః ।

ప్రీతిస్త్యయి చ రామస్య క్షిప్రం త్వాం దర్శయిష్యతి ॥ 115-5॥

చతుర్దశీమష్టమీం చ రామం పశ్యంతి తాపసాః ।

అస్యాం రాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం భవిత్రీ శ్వశ్చతుర్దశీ ॥ 115-6॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

భవాననుగతో రామం జానుదగ్ధ్యం మహాబలమ్ ।

ప్రత్యక్షదర్శీ సర్వస్య పూర్వవృత్తస్య కర్మణః ॥ 115-7॥

స భవాన్ కథయత్వద్య యథా రామేణ నిర్జితాః ।

ఆహవే క్షత్రియాః సర్వే కథం కేన చ హేతునా ॥ 115-8॥

అకృతవ్రణ ఉవాచ

హంత తే కథయిష్యామి మహదాఖ్యానముత్తమమ్ ।

భృగూణాం రాజశార్దూల వంశే జాతస్య భారత ॥ 115-9॥

రామస్య జామదగ్న్యస్య చరితం దేవసమ్మితమ్ ।
హైహయాధిపతేజ్ఞైవ కార్తవీర్యస్య భారత ॥ 115-10॥

రామేణ చార్జునో నామ హైహయాధిపతిర్హతిః ।
తస్య బాహుశతాన్యాసన్ త్రీణి సప్త చ పాండవ ॥ 115-11॥

దత్తాత్రేయప్రసాదేన విమానం కాంచనం తథా ।
ఐశ్వర్యం సర్వభూతేషు పృథివ్యాం పృథివీపతే ॥ 115-12॥

అవ్యాహతగతిజ్ఞైవ రథస్తస్య మహాత్మనః ।
రథేన తేన తు సదావరదానేన వీర్యవాన్ ॥ 115-13॥

మమర్థ దేవాన్ యక్షాంశ్చ ఋషీంజ్ఞైవ సమంతతః ।
భూతాంజ్ఞైవ స సర్వాంస్తు పీడయామాస సర్వతః ॥ 115-14॥

తతో దేవాః సమేత్యాహుః ఋషయశ్చ మహావ్రతాః ।
దేవదేవం సురారిఘ్నం విఘ్నం సత్యపరాక్రమమ్ ॥ 115-15॥

భగవన్ భూతరక్షార్థమ్ అర్జునం జహి వై ప్రభో ।
విమానేన చ దివ్యేన హైహయాధిపతిః ప్రభుః ॥ 115-16॥

శచీసహాయం క్రీడంతం ధర్షయామాస వాసవమ్ ।
తతస్తు భగవాన్ దేవః శక్రేణ సహితస్తదా ।

కార్తవీర్యవినాశార్థం మంత్రయామాస భారత ॥ 115-17॥

యత్ తద్ భూతహితం కార్యం సురేంద్రేణ నివేదితమ్ ।
సంప్రతిశ్రుత్య తత్సర్వం భగవాన్ లోకపూజితః ॥ 115-18॥

జగామ బదరీం రమ్యాం స్వమేవాశ్రమమండలమ్ ।
వీతస్మిన్నేవ కాలే తు పృథివ్యాం పృథివీపతిః ॥ 115-19॥

కాన్యకుజ్జే మహానాసీత్ పార్థివః సుమహాబలః ।
గాధీతి విశ్రుతో లోకే వనవాసం జగామ హ ॥ 115-20॥

వనే తు తస్య వసతః కన్యా జజ్ఞేఽప్సరఃసమా ।
ఋచీకో భార్గవస్తాం చ వరయామాస భారత ॥ ॥115-21॥

తమువాచ తతో గాధిః బ్రాహ్మణం సంశితవ్రతమ్ ।
ఉచితం నః కులే కించిత్ పూర్వైర్యత్ సంప్రవర్తితమ్ ॥ ॥115-22॥

ఏకతః శ్యామకర్ణానాం పాండురాణాం తరస్వినామ్ ।
సహస్రం వాజినాం శుక్రామ్ ఇతి విద్ధి ద్విజోత్తమ ॥ ॥115-23॥

న చాపి భగవాన్ వాచ్యః దీయతామితి భార్గవ ।
దేయా మే దుహితా చైవ త్వద్విధాయ మహాత్మనే ॥ ॥115-24॥

ఋచీక ఉవాచ

ఏకతః శ్యామకర్ణానాం పాండురాణాం తరస్వినామ్ ।
దాస్యామ్యశ్వసహస్రం తే మమ భార్యా సుతాస్తు తే ॥ ॥115-25॥

అకృతవ్రణ ఉవాచ

స తథేతి ప్రతిజ్ఞాయ రాజన్ వరుణమబ్రవీత్ ।
ఏకతః శ్యామకర్ణానాం పాండురాణాం తరస్వినామ్ ॥ ॥115-26॥

సహస్రం వాజినామేకం శుక్కార్థం మే ప్రదీయతామ్ ।
తస్మై ప్రాదాత్ సహస్రం వై వాజినాం వరుణస్తదా ॥ ॥115-27॥

తదశ్వతీర్థం విఖ్యాతమ్ ఉత్థితా యత్ర తే హయాః ।
గంగాయాం కాన్యకుబ్జే వై దదౌ సత్యవతీం తదా ॥ ॥115-28॥

తతో గాధిః సుతాం చాస్మై జన్యాశ్చాసన్ సురాస్తదా ।
అబ్ధ్యా హయసహస్రం తు తాంశ్చ చ దృష్ట్వా దివౌకసః ॥ ॥115-29॥

ధర్మేణ అబ్ధ్యా తాం భార్యాం ఋచీకో ద్విజసత్తమః ।
యథాకామం యథాజోషం తయా రేమే సుమధ్యయా ॥ ॥115-30॥

తం వివాహే కృతే రాజన్ సభార్యమవలోకకః ।
 ఆజగామ భృగుః శ్రేష్ఠః పుత్రం దృష్ట్వా ననంద హా ॥ ॥115-31॥
 భార్యాపతీ తమాసీనం భృగుం సురగణార్చితమ్ ।
 అర్చిత్వా పర్యుపాసీనా ప్రాంజలీ తస్థతుస్తదా॥ ॥115-32॥
 తతః స్నుషాం స భగవాన్ ప్రహృష్టో భృగురబ్రువీత్ ।
 వరం వృణీష్వ సుభగే దాతా హ్యస్మి తవేప్పితమ్ ॥ ॥115-33॥
 సా వై ప్రసాదయామాస తం గురుం పుత్రకారణాత్ ।
 ఆత్మనశ్చైవ మాతుశ్చ ప్రసాదం చ చకార సః ॥ ॥115-34॥
 ఋతౌ త్వం చైవ మాతా చ స్నాతే పుంసవనాయ వై ।
 ఆలింగేతాం పృథగ్ వృక్షా సాశ్వత్థం త్వముదుంబరమ్ ॥ ॥115-35॥
 చరుద్వయమిదం భద్రే జనన్యాశ్చ తవైవ చ ।
 విశ్వమావర్తయిత్వా తు మయా యత్నేన సాధితమ్ ॥ ॥115-36॥
 ప్రాశితవ్యం ప్రయత్నేన చేత్యుక్త్వాదర్శనం గతః ।
 ఆలింగనే చరా చైవ చక్రతుస్తే విపర్యయమ్ ॥ ॥115-37॥
 తతః పునః స భగవాన్ కాలే బహుతిథే గతే ।
 దివ్యజ్ఞానాద్ విదిత్వా తు భగవానాగతః పునః ॥ ॥115-38॥
 అథోవాచ మహాతేజా భృగుః సత్యవతీం స్నుషామ్ ।
 ఉపయుక్తశ్చరుర్భద్రే వృక్షే చాలింగనం కృతమ్ ॥ ॥115-39॥
 విపరీతేన తే సుభూః మాత్రా చైవాసి వంచితా ।
 బ్రాహ్మణః క్షత్రవృత్తిర్వై తవ పుత్రో భవిష్యతి ॥ ॥115-40॥
 క్షత్రియో బ్రాహ్మణాచారః మాతుస్తవ సుతో మహాన్ ।
 భవిష్యతి మహావీర్యః సాధూనాం మార్గమాస్థితః ॥ ॥115-41॥

తతః ప్రసాదయామాస శ్వశురం సా పునః పునః ।
న మే పుత్రో భవేదీదృక్ కామం పౌత్రో భవేదితి ॥ ॥115-42॥

ఏవమస్త్వీతి సా తేన పాండవ ప్రతినందితా ।
జమదగ్నిం తతః పుత్రం జజ్ఞే సా కాల ఆగతే ॥ ॥115-43॥

తేజసా వర్చసా చైవ యుక్తం భార్గవనందనమ్ ।
స వర్ధమానస్తేజస్వీ వేదస్యాధ్యయనేన చ ॥ ॥115-44॥

బహునృషీన్ మహాతేజాః పాండవేయాత్యవర్తత ।
తం తు కృత్నో ధనుర్వేదః ప్రత్యభాద్ భరతర్షభ ।
చతుర్విధాని చాస్త్రాణి భాస్కరోపమవర్చసమ్ ॥ ॥115-45॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వాంతర్గత తీర్థయాత్రాపర్వణి
లోమశతీర్థయాత్రాయాం కార్తవీర్యోపాఖ్యానే పంచదశాధికశతతమోఽధ్యాయః ॥115॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

